

JUSTITIEOMBUDSMANNENS

EMBETSBERÄTTELSE

afgifven vid 1887 års till den 2 maj inkallade lagtima riksmöte.

STOCKHOLM
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI
1887.

Till Riksdagen.

Under antagande att nu församlade riksdag möjligen af mig väntar redogörelse för förvaltningen af justitieombudsmansembetet under den tid, som förflutit efter den af lagutskottet senast verkställda granskning af denna embetsförvaltning, får jag härmed afgifva en slik redogörelse.

Den blifver emellertid särdeles kortfattad, helst hvad som plägar utgöra drygaste delen af årsberättelserna, eller redovisning för de enligt förordnande af justitieombudsmannen anställda åtal mot embets- och tjänstemän, som af åtminstone *en* domstol blifvit pröfvade, denna gång kommer att upptaga blott ett enda fall, nemligen följande.

I senast afgifna embetsberättelse lemnades (sid. 53—55) redogörelse för ett af advokatfiskalsembetet i kongl. Göta hofrätt, efter justitieombudsmannens förordnande vid bemälte kongl. hofrätt anställdt åtal mot borgmästaren i Vadstena G. D. Th. Lagercrantz, rådmannen derstädes C. J. Sundqvist och extra rådmannen P. U. Hollman för obehörigt tillåtande af vitnesförhör. Öfver kongl. hofrättens i anledning af berörda åtal den 1 november 1886 meddelade utslag, hvarigenom Lagercrantz, Sundqvist och Hollman blifvit för oförstånd i domarembetets utöfning dömda, Lagercrantz, att under två månader mista embetet, samt Sundqvist och Hollman, att hvar för sig böta ett hundra kronor, anfördes af dem underdåniga besvär hos Kongl. Maj:t, som dock enligt utslag *den 21 sistlidne februari* funnit skäl icke vara anfördt, som kunde verka ändring i hofrättens utslag.

Då jag ännu icke varit i tillfälle att genom resor inhemta någon kännedom om *lagskipningens tillstånd* i landet, har jag för bildandet af mitt omdöme härom nästan uteslutande varit hänvisad till hvad hos mig gjorda angifvelser och anförda klagomål i sådant afseende gifvit vid handen. Dessa hafva visserligen ådagalagt, att embets- och tjänstemän gjort sig skyldige till fel och försummelse, deribland äfven sådana, som ledt till åtal, men hvarken genom sin mängd eller sin art hafva de till min kännedom komna förseelserna gifvit mig anledning att döma i ringaste mån mindre fördelaktigt, än i senaste embetsberättelsen skett, om det sätt, hvarpå lag i vårt land allmänligen skipas.

Tidpunkten skulle säkerligen vara illa vald att, för fullgörande af grundlagens föreskrift, nu framlägga förslag till afhjelpande af brister i *lagstiftningen*, äfven om jag i öfrigt dertill funne anledning. Jag skall i stället begagna detta tillfälle att i korthet bemöta den åsigt, som vid senaste granskningen af justitieombudsmannens embetsförvaltning lärer uttalats, att justitieombudsmannen mera än hittills varit fallet borde sätta sig till uppgift att utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till nödiga befunna ändringar i lagar och författningar. Denna mening kan jag icke dela. Under samhällets fortgående utveckling uppstå ständigt nya arter af företag, nya rätts- och verksamhetsfärer, som kräfva att genom lagar ordnas och mot hvarandra begränsas; och i

samma mån detta kraf tillgodoses, växer svårigheten att klart och fullständigt öfverskåda lagstiftningen i hela dess omfattning och i alla dess förgreningar. Den allsidiga lagkunskap och den allmänna rättsvetenskapliga bildning, som utgöra oundgängliga förutsättningar för ett framgångsrikt och lyckobringande lagstiftningsarbete, kunna i vår tid knappast tänkas förenade hos *en* person; och uppgiften att utarbета lagförslag kan därför numera svåriligen på ett tillfredsställande sätt lösas annorlunda än genom *fleres* samverkande krafter; en uppfattning som också hos oss redan vunnit vidsträckt tillämpning, i ty att det förberedande lagstiftningsarbetet i allt väsentligt sedan länge varit öfverlemnadt dels åt en ständig lagberedning och dels åt särskildt för ändamålet tillsatte komitéer. Mig vill det sålunda synas, som om justitieombudsmannens verksamhet hvad lagstiftningen beträffar allt mer och mer måste inskränkas till att påvisa de fel och brister derutinnan, som han under utöfningen af sitt embete kan upptäcka.

De härstädes förda diaries och registratur är jag beredd att till riksdagens lagutskott för granskning öfverlemna.

Någon förklaring öfver lagen i den ordning § 19 regeringsformen föreskrifver har icke, sedan min senaste embetsberättelse afgafs, blifvit mig meddelad.

Från statsdepartementen har jag förskaffat mig uppgifter dels om de af 1887 års den 5 mars upplösta riksdag aflåtna underdåniga skrivelser och om de i anledning af dem vidtagna åtgärder, dels rörande sådana genom riksdagarnes före innevarande år till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrivelser anhängiggjorda ärenden, hvilka i senast afgifna embetsberättelse upptogos såsom i sin helhet eller till någon del oafgjorda, äfvensom om de åtgärder, hvilka med dem blifvit vidtagna.

Omförmälda uppgifter finnas intagna i bilagan till denna berättelse. Stockholm i maj 1887.

E. THOMASSON.

C. von Schulzenheim.

BILAGA.

1.

Uppgifter från de särskilda kongl. statsdepartementen på de af 1887 års den 5 mars upplösta riksdag aflåtna underdåniga skrivelser, jemte anteckning om de åtgärder, som i anledning af desamma blifvit vidtagna*).

1:o. Kongl. justitiedepartementet.

1:o Riksdagens skrivelse den 23 februari, angående val af justitieombudsman och suppleant. (1.)

Den 11 mars i statsrådet anmäld.

2:o af samma dag, om ändrad lydelse af 17 kap. 12 § handelsbalken. (5.)

Kongl. Maj:t har den 29 april af orsaker, som särskildt meddelats riksdagen, å förslaget vägrat sanktion.

Stockholm den 14 maj 1887.

G. R. Lilienberg.

2:o. Kongl. civildepartementet.

3:o Riksdagens skrivelse af den 5 mars, angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar. (9.)

Anmäldes den 11 mars och meddelades väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Föranleder icke vidare åtgärd.

4:o af den 5 mars, angående beviljade statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, vattenkommunikationer och torrläggning af vattensjuka marker, samt angående vilkoren för sådana statsbidrags äfvensom odlingslåns åtnjutande. (10.)

---

*) De vid slutet af hvarje rubrik utsatta siffertal visa skrifvelsens nummer i tionde samlingen af bihanget till riksdagens protokoll.

Anmäldes den 18 mars; och förordnade dervid Kongl. Maj:t, att riksdagens beslut skulle till efterrättelse meddelas statskontoret samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, med befallning till styrelsen att i anledning deraf vidtaga de på styrelsen ankommande åtgärder och att vid afgifvande af yttrande och förslag angående anvisande af statsbidrag för arbeten af beskaffenhet, att deras utförande af styrelsen kontrollerades, taga i öfvervägande, huruvida särskilda vilkor och kontroller utöfver dem, som funnes vidtagna i riksdagens skrivelser den 27 april 1881 och den 11 juni 1883, denna senare jemförd med mom. 4:o af riksdagens skrifvelse den 5 maj 1885, syntes böra för hvarje särskildt arbete föreskrivas, samt, hvad särskildt beträffade vägbyggnadsfonden, tillse i afseende å hvarje företag, som styrelsen funne böra med statsbidrag understödjas, huruvida icke bidraget kunde bestämmas till mindre del af den beräknade kostnaden än två tredjedelar.

Denna riksdagens skrifvelse är alltså slutligen handlagd.

Stockholm den 30 april 1887.

V. L. Groll.

3:o. Kongl. finansdepartementet.

5:o Riksdagens skrifvelse af den 23 februari, angående jemkning af den på hemman å landet hvilande inqvarteringsbörd under fredstid. (4.)

Kongl. Maj:t har den 7 mars anbefalt kammarkollegium att i anledning af riksdagens förevarande skrifvelse afgifva underdänigt utlåtande, hvilket ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

6:o af den 26 februari, angående vilkoren för kronohemmanet Norrbackas upplåtande till styrelsen för sällskapet Eugeniahemmet. (6.)

Vid föredragning den 7 mars af ifrågavarande skrifvelse har Kongl. Maj:t gillat riksdagens deruti tillkännagifna beslut samt förordnat, att detsamma skulle meddelas vederbörande till kännedom och efterrättelse.

7:o af den 2 mars, angående statsanslag till fullbordande af hamnbyggnaden vid Stora Rör å Öland. (8.)

Den 7 mars har Kongl. Maj:ts och riksdagens beslut i förevarande ärende meddelats vederbörande till kännedom och efterrättelse.

Stockholm den 14 maj 1887.

Robert Dickson.

II.

Förteckning å de vid riksdagarne före innevarande år till Kongl. Maj:t aflättna underdåniga skrifvelser, hvilka i justitiebudsmannens senast afgifna embetsberättelse finnas upptagna såsom i sin helhet eller till någon del hos Kongl. Maj:t oafgjorda, jemte uppgift å de åtgärder, som sedermera blifvit med dem vidtagna.

1:o. Kongl. justitiedepartementet.

1:o Riksdagens skrifvelse af den 17 maj 1879, angående förändrad lagstiftning om skilnad i trolöfning och äktenskap. (54.)

Ärendet beror på Kongl. Maj:ts pröfning.

2:o af den 9 maj 1880, angående utsträckning af tiden för straffarbetes fullgörande i enrum, samt em utbyte i vissa fall af nämnda straffart mot annan sådan. (40.)

Fängvårdsstyrelsens i ärendet infordrade yttrande har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

3:o af den 26 april 1882, om lagbestämmelser angående de rättsförhållanden, som uppstå genom samegendom i stadsfastighet, samt beträffande delning af sådan fastighet. (31.)

Komitén för lagstiftning angående stadsplaners genomförande, till hvilken denna skrifvelse blifvit öfverlemnad, har ännu icke i anledning af densamma afgifvit utlåtande.

4:o af den 13 april 1883, om ändringar i konkurslagen den 18 september 1862. (19.)

Frågan beror på Kongl. Maj:ts pröfning.

5:o af den 7 maj 1884, om framläggande af förslag till vissa ändringar och tillägg i gällande lagstiftning angående äkta makars inbördes egendomsförhållanden. (39.)

Högsta domstolens utlåtande öfver det af nya lagberedningen utarbetade förslag till förändrade lagbestämmelser i ämnet har icke inkommit.

6:o af den 9 maj 1884, angående lagbestämmelser för ordnande af de rättsförhållanden, som uppstå mellan kommunerna och enskilde i följd af fastställande af planer för, eller vid utförande af beslut om, reglering af gator, torg eller

allmänna platser i stad eller köping eller å annan ort, för hvars bebyggande stadganden lika med de för stad gällande, anses böra på grund af befolkningens täthet tillämpas. (42.)

Öfver det af komiterade utarbetade förslag till lag angående stadsplan och tomtreglering m. m. har högsta domstolen den 20 nästlidne april afgifvit utlåtande.

7:o af den 12 maj 1885, angående utredning af hvad som bör vara att till fast eller lös egendom hänföra. (50.)

Kommerskollegiets i ärendet infordrade yttrande har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

8:o af den 20 maj 1885, om framläggande af förslag till ny lag om aktiebolag. (71.)

Den af Kongl. Maj:t den 30 december 1885 tillsatta komité är fortfarande sysselsatt med utarbetande af lagförslag i detta med flera sammanhängande ämnen.

9:o af den 16 mars 1886, om ändring i förordningen angående särskilda sammankomster för andaktsöfning den 11 december 1868. (20.)

Ärendet beror på Kongl. Maj:ts pröfning.

Stockholm den 14 maj 1887.

G. R. Lilienberg.

2:o. Kongl. landtförvarsdepartementet.

10:o Rikets ständers i skrifvelse den 5 oktober 1860, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel (N:o 146), i punkten 21 gjorda framställning det Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida i nu gällande föreskrifter, angående upphandling och leveranser af varor för landtförsvarets behof samt dylika varors besigtning, må kuuna vidtagas sådan ändring att, utan åsidosättande af kronans rätt, spekulanternas täffan underlättas och besparing i statens utgifter derigenom beredes.

De förslag dels till förnyad förordning, huru förhållas skall vid besigtningar, då varor eller färdiga arbeten för landt- eller sjöförsvarets behof efter kontrakt levereras, och dels till reglemente, hvarefter vederbörande vid kronaauktioner för landt- och sjöförsvaret hafva sig att rätta, hvilka till följd af Kongl. Maj:ts den 19 juni 1866 fattade beslut böra numera af armé- och marinförvaltningarna upprättas, hafva ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

11:o Riksdagens skrifvelse af den 11 april 1886, angående ändring i sättet för utdelning af underhållsmedel till gratialister af krigsgemenskapen. (28.)

Remitterad den 19 april 1886 till arméförvaltningen, hvars utlåtande i ämnet ännu icke inkommit.

12:o af den 20 april 1886, i anledning af riksdagens år 1885 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1883. (30.)

Vid anmälan inför Kongl. Maj:t den 21 maj 1886 af denna underdåniga skrifvelse blefvo i anledning af den utaf riksdagen i fråga om arméförvaltningens räkenskaper gjorda hemställan, arméförvaltningen och statskontoret anbefalda att med gemensamt utlåtande i detta ämne inkomma.

Detta utlåtande har icke ännu blifvit till Kongl. Maj:t afgifvet.

Stockholm den 18 maj 1887.

E. von der Lancken.

3:o. Kongl. civildepartementet.

13:o Riksdagens skrifvelse af den 21 maj 1882, i anledning af riksdagens år 1881 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets, samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1879. (75.)

Sedau, vid denna skrifvelses föredragning i hvad den rörde Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut, komitén för afgifvande af förslag till den lämpligaste organisationen af rikets landtbruksläroverk den 20 oktober 1882 erhållit nådig befallning att, i sammanhang med fullgörande af sitt uppdrag, jemväl yttra sig om riksdagens framställning i fråga om bokföringssättet vid instituten; och komiténs i ämnet afgifna förslag blifvit den 19 september 1884 anmaldt och remitteradt till samtliga Kongl. Maj:ts befallningshafvande att, efter vederbörande hushållningssällskaps hörande, afgifva underdånigt utlåtande; samt dessa, då mera inkomna utlåtanden jemte komiténs förslag den 2 november 1885 remitterats till landtbruksakademiens förvaltningskomité, har förvaltningskomitén den 20 februari 1886 afgifvit underdånigt utlåtande i frågan, hvarefter ärendet i andra delar, som jemväl utgjort föremål för landtbruksläroverkskomiténs behandling, den 26 sistlidne november remitterats till ytterligare utlåtande af styrelserna för Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut, hvilka utlåtanden numera till Kongl. Maj:t inkommit; och är ärendet på Kongl. Maj:ts vidare åtgärd beroende.

14:o af den 10 maj 1884 angående förbindelse medelst ångfärja emellan Helsingborg och Helsingör eller Malmö och Köpenhamn. (28.)

Anmäldes den 23 maj 1884, dervid chefen för civildepartementet bemyndigades att utse komiterade för afgifvande af betänkande i frågan; hvarefter, och sedan desse komiterades betänkande inkommit, ärendet den 3 oktober 1884 remitterats till styrelsen för statens jernvägstrafik samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att deri afgifva gemensamt utlåtande.

Bemälda styrelser hafva den 17 mars 1887 inkommit med en skrifvelse i ämnet men ännu icke afgifvit slutligt utlåtande.

15:o af den 11 maj 1884, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel. (49.)

I anledning af hvad denna skrifvelse, hvilken den 30 maj 1884 anmälades, bland annat innehöll, tillsattes den 3 oktober 1884 en komité med uppdrag ej mindre att utreda, om och i hvad mån åtgärder kunde finnas lämpliga för ordnandet af förhållandet emellan arbetsgifvare och arbetare beträffande olycksfall i arbetet, äfvensom för beredande af ålderdomsförsäkring åt arbetare och med dem jemförlige personer, än äfven att derefter afgifva de förslag, hvartill utredningen gäfvé anledning.

Förslag i detta ärende har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

16:o af den 17 mars 1885, om ändrade stadganden angående den så kallade allmänna strömmrensningen. (20.)

Anmälades den 27 mars 1885 och remitterades till kammarkollegiets utlåtande efter länsstyrelsernas hörande; men detta utlåtande är ännu icke ingifvet.

17:o af den 8 mars 1886, angående afskaffande af åtskilliga löfteseder. (11.)

Anmälades den 4 juni 1886 och remitterades till justitiekanslersemetets utlåtande.

Sedan detta utlåtande inkommit, föredrogs ärendet ånyo den 1 oktober och remitterades till utlåtande af *krigshofrätten* beträffande krigsmannaeden;

kommerskollegium, i afseende å redare-, borgare-, mäklare- och skeppsklarerare-eder;

öfverståthållareembetet, i afseende å mätare- och vägare-ed; samt, efter Stockholms handels- och sjöfartsnämnds hörande, i afseende å notarii-publici-eden; samt

medicinalstyrelsen, i afseende å läkare-, rättskemists-, farmaceuts-, barnmorske-, fältskärs- och tandläkare-eder.

Dessa utlåtanden hafva numera inkommit, och är frågan på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

18:o af den 26 mars 1886, i anledning af riksdagens år 1885 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1883. (30.)

Anmälades den 4 juni 1886, i hvad den rörer statens jernvägstrafik, dervid Kongl. Maj:t anbefalde styrelsen för statens jernvägstrafik *dels* att hädanefter underställa Kongl. Maj:ts pröfning uppkommande frågor om försäljning eller utbyte af den under styrelsens förvaltning ställda fasta egendom, *dels* ock att till Kongl. Maj:t inkomma med yttrande rörande hvilka särskilda föreskrifter borde kunna meddelas om, huru vid afskrifningar af jernvägstrafikens osäkra fordringar skulle förfaras. Den förra delen af riksdagens framställning är sålunda afgjord, men det infordrade yttrandet angående den senare är ännu icke till Kongl. Maj:t inkommet.

19:o af den 1 maj 1886, angående åtgärders vidtagande för afhjelpande af olägenheter vid varors kringförande till försäljning annorlunda än å marknad. (35.)

Anmälades den 15 maj 1886, och remitterades till utlåtande af Kongl. Maj:ts samtliga befallningshafvande, hvarefter, och sedan dessa utlåtanden inkommit, handlingarna i ärendet den 10 november öfverlemnats till kommerskollegiets underdåniga utlåtande, hvilket numera afgifvits; och är frågan beroende på vidare åtgärd af Kongl. Maj:t.

20:o af den 13 maj 1886, i fråga om tillägg till kongl. kungörelsen den 26 april 1853 angående rätt för part att återfå till öfverrätt ingifna handlingar. (59.) Anmälades den 11 juni 1886 och remitterades till utlåtande af kommerskollegiet, statskontoret, kammarrätten och kammarkollegiet.

Dessa utlåtanden hafva inkommit och är ärendet på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

21:o af den 17 maj 1886 angående förständigande för kronofogdarne i riket att till vederbörande kommunalnämnder med posten öfversända redovisning för indrifna kommunalutskylder. (72.)

Anmälades den 21 maj 1886 och remitterades till kammarkollegii och statskontorets utlåtande efter Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i samtliga länen hörande.

Detta utlåtande har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

Stockholm den 30 april 1887.

V. I. Groll.

4:o. Kongl. finansdepartementet.

22:o Rikets ständers skrifvelse af den 25 juli 1863, i anledning af väckt fråga om närmare bestämmelser i afseende på erhållande af skatterätt till krononybyggen. (109.)

Sedan ett af landshöfdingen E. Poignant enligt nådigt uppdrag utarbetadt förslag till förordning om åboombyte å kronohemman och lägenheter blifvit, jemte deröfver af länsstyrelserna afgifna yttranden, remitteradt till kammarkollegium, och kollegium inkommit med utlåtande i ämnet, är detta ärende på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

23:o Riksdagens skrifvelse af den 24 mars 1871, angående omarbetande af kongl. förordningen om mantals- och skattskrifningarnas förrättande. (6.)

Sedan kammarrätten den 19 april 1880 till Kongl. Maj:t inkommit med yttrande öfver det förslag i förevarande ämne, som afgifvits af den för reglering af landsstaternas löner m. m. tillsatta komité, är detta ärende på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

24:o af den 23 maj 1873, angående ett Höganäs stenkolsverk beviljad och från statskontoret utbetaldt statsbidrag. (69.)

Sedan kammar- och kommerskollegium den 23 november 1876 afgifvit utlåtande angående den dem anbefalda utredning, samt direktionen för nämnda stenkolsverk den 1 mars 1880 till Kongl. Maj:t inkommit med häröfver infordradt yttrande, är detta ärende på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

25:o af den 23 april 1874 ang. nedsättning i kontrollstämplingsavgifterna. (25.)

Detta ärende, deri kontrolldirektören afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, är på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

26:o af den 10 juni 1883, angående utredning och förslag i fråga om anskaffande af lämpliga lokaler för riksdagen, riksbanken m. m. (50.)

Den 13 innevarande månad har Kongl. Maj:t till riksdagen aflåtit nådig proposition angående nytt riksdags- och riksbankshus m. m.

27:o af den 14 maj 1884, angående stämmoböters utbytande mot en viss indrifningsavgift. (69.)

Sedan statskontoret och kammarrätten den 29 december 1886 afgifvit gemensamt underdånigt utlåtande i anledning af riksdagens förevarande skrivelse, är detta ärende på Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

28:o af den 5 april 1886, angående villkoren för tillverkning af brännvin. (26.)

Den 13 innevarande månad har Kongl. Maj:t till riksdagen aflåtit nådig proposition med förslag till förordning i förevarande ämne.

29:o af den 12 maj 1886, i fråga om att åt visse å kronans utarrenderade egendomar bosatte lägenhetsinnehafvare bereda tryggad besittning af de lägenheter de innehafva. (54.)

Vid föredragning den 21 maj 1886 af förevarande skrivelse har Kongl. Maj:t förordnat, att densamma skulle remitteras till domänstyrelsen, med befallning till detta embetsverk att deröfver afgifva underdånigt utlåtande, hvilket ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

30:o af samma dag, i fråga om egande- och dispositionsrätten till vissa under bruk och fabriker skatteköpta hemman. (55.)

Sedan kammar- och kommerskollegierna i anledning af riksdagens i förevarande skrivelse gjorda framställning afgifvit gemensamt underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:t den 22 nästlidne april aflåtit nådig proposition till riksdagen i fråga om egande- och dispositionsrätten till sådant under bruk skatteköpt hemman, till hvilket bruksegaren från åbon inköpt åborätten.

31:o) af den 16 maj 1886, med anhållan om revision af kongl. förordningen den 29 maj 1874 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden. (77).

Den 4 sistlidne februari och den 6 nästlidne april har Kongl. Maj:t beslutit aflåta nådiga propositioner till riksdagen rörande förändrad lydelse af åtskilliga paragrafer uti ifrågavarande förordning.

Stockholm den 14 maj 1887.

Robert Dickson.

5:o. Kongl. ecklesiastikdepartementet.

32:o af den 10 maj 1870, angående afskaffande af åtskilliga från kyrkorna i de proviuser, som fordom tillhört danska monarkien, utgående afgifter. (53.)

Ärendet beroende på Kongl. Maj:ts pröfning.

33:o af den 19 maj 1871, angående upphörande af blifvande konsistorienotariers rätt till uppbördsprovision å kollektmedel. (77.)

Ärendet beroende på Kongl. Maj:ts pröfning.

34:o af den 22 maj 1873, angående omsättning i penningar af den andel utaf kyrkotioden, som af församlingarna utgöras dels till kyrkorna och dels till akademier eller andra stiftelser. (71.)

Ärendet beroende på Kongl. Maj:ts pröfning.

35:o af den 10 maj 1876, om framläggande af förslag till ny ecklesiastik boställsordning. (58.)

Sedan ett i ärendet utarbetadt förslag blifvit öfverlemnadt till granskning af utsedde sakkunnige män och desse till Kongl. Maj:t inkommit med betänkande och förslag i ämnet, hafva Kongl. Maj:ts samtliga befallningshafvande äfvensom domkapitlen och Stockholms stads konsistorium häröfver afgifvit infortrade underdåniga yttranden, hvarefter kammarkollegium den 30 december 1884 blifvit anbefaldt att, efter domänstyrelsens hörande, afgifva underdånigt utlåtande i ämnet, hvilket utlåtande ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

36:o af den 14 maj 1876, angående ordnande af döfstummeundervisningen i riket. (71.)

Ärendet beroende på Kongl. Maj:ts pröfning.

37:o af den 16 maj 1876, angående beredande af ökad kontroll å arbetare, som utom deras hemort taga anställning i arbete. (74.)

Ärendet beroende på Kongl. Maj:ts pröfning.

38:o af den 13 maj 1884, rörande vidtagande af åtgärder för att gifva undervisningen i folkskolorna en mera praktisk karakter. (68.)

Med anledning af denna riksdagens skrifvelse har Kongl. Maj:t den 12 september 1884 uppdragit åt en komité att granska för handen varande, till folkskolans tjänst utgifna läroböcker och afgifva utlåtande rörande de grundsatser, efter hvilka sådana läroböcker lämpligen böra uppställas, hvilket utlåtande ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

39:o af den 12 maj 1885, i anledning af riksdagens år 1874 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1882. (33.)

Kongl. Maj:t har den 29 maj 1885 låtit anbefalla vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien att inkomma med förslag till nya stadgar för akademien och dervid taga innehållet af riksdagens berörda skrifvelse i öfvervägande; och har berörda förslag under år 1886 till Kongl. Maj:t inkommit.

40:o af den 12 maj 1885, rörande de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom. (47.)

Kongl. Maj:t har den 6 november 1885 uppdragit åt en komité att undersöka, huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom för närvarande bedrifves

och hvilka resultat af densamma hittills vunnits, samt afgifva det utlåtande hvartill en sådan undersökning må föranleda. Utlåtande i ämnet har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

- 41:o af den 16 mars 1886, angående åtgärders vidtagande för anteckning i födelse- och husförhörböcker af ej döpta barn af föräldrar, tillhörande svenska kyrkan. (18.)

Efter det samtliga domkapitel, Stockholm stads konsistorium, hofkonsistorium och statistiska centralbyrån i ärendet afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden, har Kongl. Maj:t den 11 februari 1887 låtit utfärda nådig förordning angående anmälningar om födda barn samt genom cirkulär till domkapitlen och bemälda konsistorier meddelat föreskrifter om vederbörliga anteckningar i ministerialböckerna. Riksdagens skrivelse är härmed hos Kongl. Maj:t slutligen handlagd.

- 42:o af den 8 maj 1886, om vidtagande af åtgärder för afskaffande af kollekt för statsändamål. (52.)

Samtliga domkapitlen, Stockholms stads konsistorium och hofkonsistorium hafva blifvit anbefalda att i ärendet afgifva underdåniga utlåtanden, hvilka äfven till Kongl. Maj:t inkommit.

Stockholm den 14 maj 1887.

Nils Claëson.

Till Riksdagen.

Berättelse

af

Komiterade för tryckfrihetens vård.

Efter det komiterades senaste berättelse afgafs, har icke något ärende rörande tryckfrihetens vård hos komiterade förevarit; hvilket komiterade härmed få för riksdagen anmäla.

Stockholm i maj 1887.

E. THOMASSON.

JOH. AUG. SÖDERGREN.

CARL GUSTAF MALMSTRÖM.

N. A. FRÖMAN.

AD. NORDENSKIÖLD.

J. JOHANSSON.

F. VULT v. STEIJERN.

C. von Schulzenheim.
